

Ю. О. Щербак

Луспекаєв Павло Борисович

ЛУСПЕКАЄВ Павло Борисович (справж. – Луспекян Павло Багдасарович; 20. 04. 1927, с. Большеє Сали, нині Ростов. обл., РФ, за ін. даними – Луганськ – 17. 04. 1970, Москва, похов. у Ленінграді, нині С.-Петербурґ) – актор. Заслужений артист РРФСР (1965). Державна премія РФ (1997, посмертно). Учасник 2-ї світової війни. Закін. Вище театр. училище ім. М. Щепкіна при Малому театрі (Москва, 1950; курс К. Зубова). Працював у Ворошиловгр. (нині Луганськ, 1944–46), Тбіліс. ім. О. Грибоедова (1950–57), Київ. ім. Лесі Українки (1957–59) рос. драм. театрах, Ленінгр. Великому драм. театрі ім. М. Горького (1959–65). Дебютував у кіно 1954 роллю Бориса у фільмі «Вони спустилися з гір» (реж. Н. Санішвілі). Володів великим самобут. талантом, потуж. темпераментом, глибокою органічністю та рідкіс. сильною індивідуальністю. Найбільшу популярність отримав після виконання ролі Павла Верещагіна у кінокартині «Біле сонце пустелі» (1969, реж. В. Мотиль), якому надав рис зворушл. щирості, наївності, незахищеності. Від 1997 на кінофестивалі «Кіношок» вручають спец. приз «Пані Удача» ім. Л. 2012 Луган. рос. драм. театру присвоєно ім'я актора, відкрито мемор. дошку та проведено театр. фестиваль його імені. Герою Павлу Верещагіну встановлено пам'ятники на кордоні Донец. та Ростов. обл. (2001), у Луганську (2011, скульптор [В. Закалюкін](#)), Москві (2014). Знято д/ф «Павло Луспекаєв. Ця жорстока пані удача» (2005, реж. О. Дроздова), видано кн. спогадів «Павел Луспекаєв: Госпожа удача» (Москва, 2012).

Фотоілюстрації

Основні ролі

Хлестаков («Ревізор» М. Гоголя), Кандиба, Гайдай («Калиновий гай», «Загибель ескадри» О. Корнійчука), Борейко («Порт-Артур» за О. Степановим), Тригорін («Чайка» А. Чехова), Нагульнов («Піднята цілина» за М. Шолоховим), Вожеватов («Безприданниця» О. Островського), Олексій («Оптимістична трагедія» В. Вишневського), Альошка, Черкун («На дні», «Варвари» М. Горького), Бакланов («Друге дихання» О. Крона), Бойцов («Іркутська історія» О. Арбузова), Людвіг, Бонар («Під каштанами Праги», «Четвертий» К. Симонова); у кіно – Карцев («Таємниця двох океанів», 1956, реж. К. Піпінашвілі), Антон Кузнецов («Балтійське небо», 1960, реж. В. Венгеров), Степан Жуйков («Капронові тенета», 1962, реж. Г. Полока, Л. Шенгелія), Маркін («На одній планеті», 1965, реж. І. Ольшвангер), Павло («Довге щасливе життя», реж. Г. Шпаликов), Косталмед («Республіка ШКІД», реж. Г. Полока; обидва – 1966), Тетерін («Подія, яку ніхто не помітив», 1967, реж. О. Володін), Ребров («Рокіровка у довгий бік», 1969, реж. В. Григор'єв), Іван Васильович («Зелені ланцюжки», 1970, реж. Г. Аронов), Іван Артамонов («Така довга, довга дорога...», 1972, реж. В. Окунцов).

Рекомендована література

1. Мотыль В. Павел Луспекаев // Актеры сов. кино. Москва, 1973. Вып. 9;
2. Павел Луспекаев: Воспоминания об актере. Ленинград, 1977;
3. Ланина Т. В. Павел Луспекаев. С.-Петербург, 2003.

Бібліографічний опис:

Луспекаєв Павло Борисович / Ю. О. Щербак // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2017. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-59352>

2001-2024 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).